

NYÁRLŐRINC
KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

GAZDASÁGI PROGRAMJA
2015-2019. évekre

Összeállította:

Pénzváltó István polgármester irányításával

Zayzon Jenőné jegyző.

Bevezetés

A gazdasági program elkészítésére a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban megfogalmazott kötelezés alapján került sor.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön.

A gazdasági program az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a megyei területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat(ok) által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági programnak tartalmaznia kell:

- az egyes közszolgáltatások biztosítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket,
- az egyes közszolgáltatások színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A Képviselő-testület tudomásul veszi azt, hogy a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe kell venni minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél.

A gazdasági program összeállítása során az alábbiak kerültek figyelembevételre:

- a Képviselő-testület és a polgármester elképzelései,
- az Önkormányzat működtetésében résztvevő intézmények vezetőinek javaslatai, elvárásai, elképzelései,
- az Önkormányzat lakossága, önszerveződő közössége által megfogalmazott elképzelések, igények,
- az Önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzete.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez a Képviselő-testületnek két irányba is koncentrálnia kell:

- egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására, másrésztől
- a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére.

A célkitűzések megvalósításakor a Képviselő-testületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék, járuljanak hozzá a részcélok megvalósításához.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselő-testületnek biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint vagyont.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendők a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem szükség van

- a pályázati lehetőségek felkutatására, illetve
- az Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

Nyárlőrinc Község Önkormányzata gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények

1. A település helyzetének feltérképezése

1.1 Gazdasági környezet

Nyárlőrinc község igazgatási területe 6.636 ha. A község Bács-Kiskun Megye Kecskeméti térségéhez tartozik.

A térség gazdaságának leghangsúlyosabb ágazata a mezőgazdaság és ahhoz kapcsolódó feldolgozó ipar.

A községben működő vállalkozások száma: 135 db 1000 főre jutó vállalkozás száma 59. Az 1000 lakosra jutó vállalkozások a megyében: 189 db.

A vállalkozások száma tehát az átlag alatti. A kis és középvállalkozások gyarapodásának előmozdítása az elsődleges területfejlesztési feladatok között van.

A gazdaság jellegzetességei és lehetséges fejlesztése

Múltbéli és jelenlegi helyzet: Kecskemét és térsége viszonylag kevés veszteséggel vészelte át a gazdasági-társadalmi átalakulást. A mezőgazdasági termelés – felvásárlás – feldolgozás – értékesítés láncolata eléggé kiépült, több vállalkozásnak jelentős exportkapcsolata is van.

A térségben – döntően Kecskeméten – jelentős számban és termeléssel képviseltetik magukat más iparágak is. Több nagy létszámú vállalkozás működik.

Az építőipar minden ága megtalálható a tervezéstől a magas- és mélyépítésen át a szakipari tevékenységekig. A kiskereskedelmi üzleteken kívül vannak nagykereskedelemre és külkereskedelemre szakosított vállalkozások is.

A térség jelentős szerepet tölt be a tranzitforgalomban, a 44. számú főút, a tervezett M44 és M8 gyorsforgalmi utak építése – révén a nemzetközi forgalomba is bekapcsolódik. Ezt a vállalkozások is igyekeznek hasznosítani, többen fuvarozásból, szállítmányozásból szerzik bevételeiket. A közúti és a vasúti kapcsolatok kedvező helyzetet teremtenek a térségnek, a könnyű elérhetőség vonzó hatást gyakorol újabb vállalkozások megtelepedésének is.

A turizmus helyzete és lehetőségei

Adottságok: A turizmus jelentősége a lehetőségekhez képest szerény, a helyi lakosság megélhetésében ma még alig, vagy nincs szerepe. A turisztikai lehetőségek, adottságok összehangolásával, szervezésével, fejlesztésével egy sajátos, egyedi arculat kialakításával azonban a turizmus a térség egyik számottevő gazdasági ágazatává fejleszthető.

1.2 Népeség

Nyárlőrinc község összességében veszített a népességből az 1960-tól 2000-ig terjedő 40 évben. A népesség csökkenésének mértéke az országos értéknél kisebb, de folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

Demográfiai adatok 1960-2010

Tárgyév	Népesség
1960	2802
1970	2576
1990	2390

2001	2392
2005	2419
2006	2409
2007	2436
2008	2416
2009	2380
2010	2342
2011	2332
2012	2307
2013	2301
2014	2304

A tendenciából következően a község távlati népességszáma 2019-re 2254 főre csökken.

1.3 Település területe, térbeli szerkezete

Az igazgatási terület a táji, természeti adottságokat követő szerkezet és területhasználat határozza meg. A területhasználati elemek: szőlő, gyümölcsös, szántó, erdő és gyepterületek mozaikosan jelennek meg, de tájkarakterek kirajzolódnak. Az északi rész jellemzően erdősödött, szőlőkkel, gyümölcsösökkel, szántókkal vegyes tanyás térség. A déli részen nagyobb arányban találhatóak szántók és természetes gyepek. A szőlő gyümölcsös területek a szántó és erdő területek javára folyamatosan csökkennek.

Az igazgatási terület meghatározó eleme a kelet-nyugat irányú 44. sz. főút és a vele közel párhuzamos Kecskemét-Kunszentmárton vasútvonal, valamint az észak-nyugat irányú Alpár-Nyárlőrinc csatorna.

A belterület és a tanyás terület arányos fejlesztése biztosítandó a településrendezéssel és az építési szabályozással.

Belterület fejlesztése a meglévő településszerkezet továbbfejlesztésével történhet. A fejlesztések minimális mértékben a meglévő belterületen belül, valamint annak kiterjesztésével biztosíthatóak.

2. Fejlesztési lehetőségek

2.1 Lakásfejlesztés

A település meghatározó, legjellemzőbb felhasználása a lakóterület. Lakásállomány alakulása az alábbi

Év	Lakás belterület (db)	Lakás külterület (db)
2015	780	165

A belterületi településkarakter meghatározói a lakóterületi beépítésnek. Ezért a lakóterületi építési szabályozás a beépítési sajátosságok, a hagyományos településszerkezet megtartásának eszköze lehet.

A lakóterület-fejlesztést új belterületi lakóterület kijelölésével kell biztosítani a belterület keleti és nyugati fejlesztésében.

2.2. Intézményfejlesztés

Az intézményellátás minőségi és mennyiségi színvonala minden település számára meghatározó jelentőséggel bír. Az intézményellátással kapcsolatos fontos körülmény, hogy egyes intézményfajták esetében az önkormányzatot ellátási felelősség terheli, más (vállalkozói típusú) intézmények esetében pedig csak szervező, irányító közvetett szerepet játszik az ellátás biztosításában.

Az első csoportba tartozó oktatási-, nevelési, szociális és egészségügyi intézmények esetében indokolt az ellátás norma szerinti méretezés.

A település 2300 fős népességszámából következően az alábbi intézményi kapacitásokat kell biztosítani:

1) Óvoda: A Szivárvány Óvoda és Bölcsőde Nyárlőrinci Tagintézmény. Fenntartója a Lakiteleki Tiszamenti Köznevelési és Gyermekjóléti Társulás. A jelenlegi férőhely elégséges.

2) Iskola: Lakiteleki Eötvös Általános Iskola Buzás János Tagintézménye. Fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Megfelelő számú tanterem áll rendelkezésre.

3) Orvosi rendelő: 1 munkahely háziorvos (vegyes), 1 munkahely fogorvos, 1 munkahely gyerekorvos (rész).

Vállalkozói típusú intézmények esetében a kereslet- kínálat és területi alkalmasság a meghatározó tényező az ellátás alakulásában. Ide soroltak a kereskedelmi, vendéglátó és szolgáltató létesítmények.

2.3. Gazdasági területek fejlesztése

Nyárlőrinc gazdasági szerepvállalása a mezőgazdasághoz, a mezőgazdasági feldolgozáshoz köthető.

Gazdasági célú épületek belterületen (akár lakóépületekkel vegyesen is) elhelyezhetőek, de a lakásokra és intézményekre előírt környezetterhelési határértéket be kell tartani.

Külterületen majorságok kialakításának lehetőségét biztosítani kell.

A külterjes mezőgazdasági épületek számára nem feltétlenül szükséges gazdasági területet kijelölni, amennyiben azok a telek kis beépítettsége (max 3%) mellett, illetve nagy birtokközpontként megvalósíthatóak.

2.4. Zöldterület-fejlesztés

Belterületi zöldterület-fejlesztés elemei az alábbiak lehetnek:

- utcafásítások
- közparkok
- beépítést és egyéb védelmet szolgáló zöldterületek, kiemelt jelentőséggel az utak menti fasorok.

A lakások, intézmények és üzemek telkeire a reálisan érvényesíthető legnagyobb növényzeti fedettséget kell előírni.

A jellegzetes tájkarakter megőrzése, a természetes élőhelyek megtartása és fenntartása a természeti területek beépíttelenségével biztosítható.

2.5. Infrastruktúrafejlesztés

A közvetlen településközi úthálózat nyomvonalai megvannak. A belterületen a közműves ellátások (ivóvíz, földgáz, áram, szennyvíz) biztosítottak. A szennyvízhálózat kiépítése 2014. februárjában megtörtént.

2.6.Építésügyi kérdések

Nyárlőrinc **összevont rendezési** tervét 2014-ben hagyták jóvá, ennek időközbeni változásokat tartalmazó felülvizsgálatára, kiegészítésére van szükség, amely jelenleg van folyamatban.

A település földrajzi elhelyezkedése

Nyárlőrinc község Kecskemét város szomszéd települése. A településen a Kecskemét megyei jogú város vonzása érvényesül. E vonzásközpont jelentősége hosszú idő óta tapasztalható és szerepe változatlan.

Nyárlőrinc község Kecskeméttől 18 km-re, keletre, a Kiskunsági löszös háton fekszik. Északról a 44-es számú Kecskemét – békéscsabai országúttal párhuzamosan futó vasútvonal a határa, amely Kecskemétet köti össze Kunszentmártonnal.

3. Az önkormányzat gazdasági helyzetének és tendenciájának megismerése

3.1. A vagyoni helyzet elemzése

Az önkormányzat vagyona a 2014. évi zárómérleg alapján 1.533.134 ezer forint.

A vagyon az elmúlt időszakban:

✓ növekedést,
mutat.

Az elmúlt időszakban tapasztalt:

- ✓ vagyonnövekedés oka, hogy az önkormányzat sikeres vagyongazdálkodási politikája segítségével:
- ✓ sikeres pályázatokon vett részt, és azok eredményeképpen nőtt a vagyon.

Az önkormányzat vagyonszerkezete a következő:

Vagyonelem megnevezése	Ingatlan db száma	Az összes vagyonból a vagyon részaránya
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	98	68 %
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	11	8 %
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	34	24 %

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: közterületek és utak stb.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: Sportcsarnok, szennyvízcsatorna, óvoda, művelődési ház épülete, fogorvosi rendelő, sportöltöző, orvosi rendelő, polgármesteri hivatal épülete stb.

Egyéb vagyon körébe tartoznak a következő ingatlanok: Mázsaház, tűzoltószertárból kialakított Idősek Napközi Otthonos Foglalkoztatója, szolgálati lakások, termőföldek, építési telkek.

A vagyon vagyonelem szerinti megoszlása:

- ✓ kedvezőtlen, mert nagyon nagy a forgalomképtelen, illetve a korlátozottan forgalomképes vagyon aránya.

3.2. A pénzügyi helyzet

Az önkormányzat pénzügyileg stabil volt és kiegyensúlyozottság jellemezte.

3.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Az önkormányzat költségvetési rendeletében a költségvetési főösszeg az elmúlt 5 évben 500.000 e Ft forint körül mozgott. (A szennyvízcsatorna hálózat és a kerékpárút pályázati támogatottsága miatt.)

Kiadások

A költségvetési kiadások szerkezete az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	A kiadások aránya és összege				
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. terv
<i>Személyi juttatások</i>	25 %	14 %	10 %	17 %	16 %
<i>Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó</i>	7 %	3 %	2 %	4 %	4 %
<i>Dologi kiadások</i>	23 %	11 %	10 %	11 %	22 %
<i>Ellátottak pénzbeli juttatásai</i>	8 %	5 %	3 %	3 %	1 %
<i>Egyéb működési célú kiadások</i>	25 %	16 %	2 %	43 %	8 %
<i>Beruházások</i>	9 %	47 %	65 %	20 %	42 %
<i>Felújítások</i>	1 %	1 %	8 %	2 %	6 %
<i>Egyéb felhalmozási célú kiadások</i>	2 %	3 %	0 %	0 %	1 %
<i>Kiadások összesen:</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakul:

Megnevezés	A bevételek aránya és összege				
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015. terv
<i>Működési célú támogatások államháztartáson belül</i>	20 %	18 %	12 %	19 %	14 %
<i>Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belül</i>	5 %	33 %	45 %	24 %	40 %
<i>Közhatalmi bevételek</i>	52 %	25 %	16 %	21 %	21 %
<i>Működési bevételek</i>	3 %	10 %	15 %	7 %	10 %
<i>Felhalmozási bevételek</i>	2 %	1 %	1 %	0 %	0 %
<i>Működési célú átvett pénzeszközök</i>	12 %	5 %	0 %	3 %	0 %

<i>Felhalmozási célú átvett pénzeszközök</i>	1 %	6 %	5 %	1 %	1 %
<i>Költségvetési bevételek</i>	5 %	2 %	6 %	25 %	14 %
<i>Bevételek összesen:</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

A költségvetési bevételek közül:

- az önkormányzatok sajátos működési bevételek között egyes bevételek, így az iparüzési adó bevételek csökkentek, egyéb helyi adó bevételek kismértékben növekedtek,
- csökkentek az önkormányzatok költségvetési támogatása jogcímen kapott összegek, különösen: a normatív támogatás
- a csatorna beruházás kivitelezés tervezése miatt a felhalmozási bevételek aránya nőtt..

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolhat az, hogy a költségvetési támogatások reálértéke csökken, és egyre több saját bevétel megszerzésére, illetve pályázati források bevonására lesz szükség.

4. Az előző 2011. – 2014. évekre vonatkozó gazdasági program végrehajtásának értékelésre

- Az elmúlt ciklus-program legnagyobb programja a szennyvízcsatorna hálózat kiépítése volt.
- A 44-es főút melletti kerékpárút megépült, ennek az üzembe helyezése folyamatban van.
- A Művelődési Ház felújításával IKSZT (közösségi tér) került kialakításra.
- A piac kialakítása megtörtént.
- A romkert felújítása elkészült.
- A Tűzoltószertár felújításával létrejött az Idősek Napközi Otthonos Foglalkoztatója
- Beszerzésre került az új tanyagondnoki gépjármű.
- A Polgármesteri Hivatalra, az Óvodára és a Művelődési Háza napelem rendszer került telepítésre.
- Közmunka szervezésével az önkormányzat hozzájárult a munkanélküliek munkához és munkabérhez juttatásához.
- Folyamatba tette az önkormányzat a településrendezési terv módosítását.

5. Folyamatban lévő beruházások (fejlesztések)

- Település közvilágításának fejlesztése, 199 db lámpatesttel.
- Zárt kertek közvilágításának kialakítása.
- Kerékpárút kialakítása, melynek hossza 6,349 Km.
- A Rákóczi utca szilárd burkolattal való ellátása.
- A belterületi utak a Tavasz, Bem, Ősz, Orgona Dózsa Gy. és Liget utcák szilárd burkolattal történő lefedése.
- A Dózsa György utcai autóbuszmegállóhoz burkolt autóbusz öbölt kell kialakítani.
- A Sugár utcában 2 buszöböl kialakítás.
- Temető kerítésének kialakítása.

Az önkormányzat a következő országos programokban érintett:

- Dél-alföldi Ivóvízjavító Program.

A program célja, hogy az erről szóló kormányrendeletben felsorolt településeken az ivóvízben lévő szennyező anyagok arányát a határérték alá szorítsa.

209 település részvételével jött létre a Dél-alföldi Ivóvízjavító Konzorcium. A konzorcium vezetése és képviselése a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács, mint gesztor feladata. A gesztor feladatait a DARFÜ Kft keretében látja el. A DARFÜ megalakította a Kohéziós Alap Program Előkészítő Szervezetet, melynek feladata a programmal kapcsolatos operatív feladatok ellátása.

A program kivitelezése Nyárlőrinc vonatkozásában az ivóvíz csapadékoságát okozó vastalanítását jelenti.

Az ivóvízminőség-javító program keretében Nyárlőrinc önálló víztisztító-művel rendelkezne és egy víztorony épül. A víztorony építése jelenleg folyamatban van.

A beruházás költsége (169.100 e Ft) pályázati pénzből valósulna meg, melynek önerejét a BÁCSVÍZ adná. (A vízkezelő mű amortizációs költsége és a vízkezelés költsége a vízdíj emelésében jelenne meg.)

A településünkön szelektív hulladékgyűjtés történik minden hónap első csütörtökén.

(Szelektív hulladékgyűjtés célja az értékes másodnyersanyagok (műanyag, papír, üveg, fém) kinyerése és hasznosítása, ezáltal a Föld véges nyersanyag készletének kímélése, a lerakóba kerülő hulladék mennyiségének csökkentése.)

A szelektív hulladékgyűjtés beillesztése a kevert szilárd hulladék gyűjtési rendszerbe további átszervezési feladatokat jelent az önkormányzat részére.

6. A gazdasági program támogatottsága

A gazdasági program előkészítése során így gondoskodni kell az anyagok lakosság, és vállalkozók általi megismerhetőségéről.

A gazdasági program

A fejlesztési elképzeléseket itt csak általánosan kell megadni, mivel a fejlesztendő területek a közszolgáltatásokhoz általában kapcsolódnak. Ha mégis olyan fejlesztési elképzelés van, mely a gazdasági program más részeihez nem kapcsolódik, akkor azt itt kell konkrétan is megnevezni.

A fejlesztési elképzelések:

- ipar,
- idegenforgalom,
- az infrastruktúra,
- a munkahelyteremtés.

Nyárlőrinc község önkormányzat képviselő-testülete a 2015-2019. évekre a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozza meg. (A konkrét fejlesztési elképzeléseket a gazdasági program további részei, az adott témakörhöz kapcsolódóan tartalmazzák.)

Ipar

A célokat meg lehet adni célrangsor szerint, vagy pedig adott cél mögött jelezni a cél célfokozat szerinti besorolását.

- A helyi iparral, illetve vállalkozásokkal kapcsolatos elképzelések megvalósítása azért fontos feladat, mivel a vállalkozások közvetve-közvetlenül a település fejlődését segítik, javítják a

termékekkel, szolgáltatásokkal való ellátottságot, munkahelyet teremtenek, adóbevételekhez juttatják az önkormányzatot.

Idegenforgalom

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek. Ki kell használni azt, hogy Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára, s jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is. A turisztikai kínálat az igényeket figyelembe véve egyre szélesedik, ahol a településnek meg kell találnia, illetve ki kell alakítania a saját arculatát.

A turisztika fontos azért is, mert munkahelyteremtő és népességmegtartó képessége is jelentős lehet.

- Idegenforgalmi cél lehet a falusi turizmus-arculat kialakítása a tanyai életmód élet közeli bemutatásával.
- a BORÁSZATI Kft-re alapozva alföldi borok bemutatójának házáat lehetne kialakítani a használaton kívüli irodaház épületében turistacsoportok részére.
- Turisztikai kiadványt kell készíteni (pl.: füzet, prospektus)
- Az idegenforgalmi megítélés szempontjából fontos közterületeken megfelelő pihenőhelyek kialakítása (pad, asztal, szeméttároló edény).
- Tájékoztató táblákat kell elhelyezni a turisták részére (látványosságok, szolgáltatásnyújtók stb.)

Infrastruktúra

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbbblépés lehetőségét.

Az önkormányzat képviselő-testülete ezért fontosnak tartja az alábbi infrastrukturális fejlesztéseket:

- a közúthálózat, a járda,
- a közúti szikkasztó árkok
- a közvilágítás.

2. Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Az önkormányzat képviselő-testülete a 2015-2019. évekre az alábbi feladatokat és célokat határozza meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében.

Általános foglalkoztatást segítő célok és feladatok

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat, mivel a munkanélküliség aránya, az országos átlag alatt 4,4 %.

A munkanélküliség ellen küzdeni kíván az önkormányzat, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az önkormányzat:

- a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint segíti a helyi ipart, a helyi vállalkozásokat,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít,
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatalokkal.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatási terv előnyt biztosít az állás nélküli személynek azáltal, hogy a közmunka ideje munkavégzésnek minősül, másrészt előnyt jelent a foglalkoztatónak, mivel kedvező anyagi feltételekkel (részben a munkaügyi központ pályázati finanszírozásával) tud ellátni közcélú feladatokat.

A közmunkások foglalkoztatásával kapcsolatban az önkormányzat:

- minden évben megalapozott közfoglalkoztatási tervet készít, ennek keretében megvizsgálja a közfoglalkoztatások lehetőségeit, összehangolja a feladatokat és az érintett személyek tudását és tapasztalatát,
- kihasználja a közmunkával való foglalkoztatás finanszírozási előnyeit.

3. A településfejlesztési politika célkitűzései

Az önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudjon.

A településfejlesztés széles nyilvánossága

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzések:

- Folyamatosan karban kell tartani a település honlapját.
- A honlapon biztosítani kell a helyet:
 - a képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak,
 - a kereskedelmi tevékenységet végző vállalkozók listája,
 - a turisztikai kiadványnak,
 - a település intézményeinek,
 - a helyi civil szervezeteknek,
 - a településen megrendezett programoknak.
- A településfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.
- Érdekegyeztető és tájékoztató fórumokat kell szervezni az egyes fejlesztésekhez kapcsolódva,

- Törekedni kell az érintettekkel való párbeszédre, a nyilvánosság ne szorítkozzon csak a megismerhetőségre, az önkormányzat befogadó legyen az érintettektől érkezett észrevételekre, felvetésekre.

A településfejlesztés átgondoltsága

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, az önkormányzati működés egyes területére vonatkozó működési és fejlesztési programok, koncepciók, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

A településfejlesztés során azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni:

- melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az önkormányzat tartósan (legalább 10 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy
- melyek hosszú távon a település élhetőbbé válását szolgálják,
- melyek hozzájárulnak munkahely teremtési feltételek kedvező alakulásához,
- melyek kedvezően befolyásolják a településnek a környező településekhez viszonyított súlyát, jelentőségét,
- amelyek széles körben számíthatnak a lakosság, valamint az egyéb érintettek közvetlen és közvetett erkölcsi és anyagi támogatottságára,
- beruházások esetében azokat, melyek gazdaságosságát, üzemeltethetőségét, kihasználtságát előzetes eljárásban igazolták.

A településrendezési terv

Az önkormányzat területrendezési terve a településfejlesztés egyik alapszövege, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét.

A képviselő-testület feladata, hogy:

- a ciklus ideje alatt áttekintse a településrendezési tervet, szükség esetén lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására,
- biztosítsa a rendezési terv és a településfejlesztési célok harmonizációját,
- lépéseket tegyen a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

Felkészülés a pályázatokra

Mivel a képviselő-testület mandátumának időszaka alatt jelentős pályázati források nyílnak meg, szükséges az, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység.

A sikeres pályázatok érdekében:

- a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/személyeket kell keresni és megbízni külsős személyekben.
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,
- figyelni kell az előre elkészített tervek hatályosságát, szükség esetén kérni kell a tervek felhasználhatóságát idejének módosítását,

Településfejlesztési célok

Az önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak.

A részletes célokat a gazdasági program más részei tartalmazzák,

Általános településfejlesztési célok:

- középületek állapotának megfelelő színvonalon tartása,
- középületek környezetének rendezése, parkolók kialakítása,
- csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása,
- buszöböl létesítés.

Konkrét településfejlesztési célok, melyeket a gazdasági program más részei nem tartalmaznak:

- Óvoda felújítása, bölcsődei férőhelyek kialakítása.
- 44. számú főút melletti kerékpárút meghosszabbítás Kecskemét-Nyárlőrinc határáig.
- Fogorvosi alapellátás helyben történő biztosítása.
- Főzőkonyha létesítése.
- Kerékpárforgalmi és közlekedés biztonsági fejlesztés
- Építési telkek kialakítása a következő területeken: Árpád utca mögött.

4. Az adópolitika célkitűzései

A helyi adókkal kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

A helyi adók esetében az önkormányzat képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett folyamatosan az önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse.

A helyi adóztatás során az önkormányzat képviselő-testülete:

- minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,
- adó-fajtánként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a rendszerbe beépítendő - adófajtákat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet-módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amely:
 - a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent.

5. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Az épített- és természeti környezet védelme

A képviselő-testület az épített- és természeti környezet védelme érdekében:

- szükség szerint módosítja a helyi védelemről szóló rendeletét,
- vizsgálja a védett értékek hasznosítási lehetőségét.

Az épített környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- az önkormányzati ingatlanok felújítása, különösen a következők:
 - Polgármesteri Hivatal nyílászáróinak felújítása

A természeti környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- helyi környezetvédelmi akciók indítása, illetve csatlakozás más szerv által hirdetett környezetvédelmi programokhoz,
- a helyi környezeti értékek megismertetése, népszerűsítése, a természeti értékekben
- természeti értékekre felhívó jelzések, táblák készítése.

A lakás és egyéb önkormányzati helyiség gazdálkodása

Az önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során:

- javítja a különböző közszolgáltatások fenntartásához szükséges szolgálati lakás, bérlakás, azaz:
 - Közveti rendőri lakás karbantartása, kifestése
 - A háziorvosi rendelő karbantartása, kifestése

A vízrendezés és csapadékvíz elvezetés

Az önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás szolgáltatást.

Az ivóvízzel történő ellátás a BÁCSVÍZ szolgáltatón keresztül történik.

A közkutak üzemeltetését felül kell vizsgálni és csak a szükségeseket kell fenntartani.

A csapadékvíz szikkasztó árokrendszert a szükséges helyeken fel kell újítani.

A köztemető-fenntartás

Az önkormányzat kötelező feladatként köteles ellátni a köztemető-fenntartással kapcsolatos feladatokat.

A köztemető-fenntartás, mint közszolgáltatás biztosítása és színvonalának emelése érdekében az alábbi feladatok ellátására van szükség:

- át kell tekinteni az önkormányzat köztemető rendeletét,
- a köztemető üzemeltetését a Dynaber Global Kft. (Tiszakécske) végzi.

A köztemetőben az „eltávozottak” méltó búcsúztatásához illő ravatalozó a közelmúltban elkészült.

- További feladat lehet a temető kerítésének kialakítása.

A helyi közutak és közterületek fenntartása

A képviselő-testület a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek és egyben a településfejlesztési célok is:

- Szükséges a belterületi utak folyamatos karbantartása, felújítása.
- A burkolatlan belterületi utak szilárd burkolattal való ellátását kellő anyagi erő, esetleg pályázati pénzek bevonásával a lakosság részére felkínált pályázatával (jelentős lakossági erő bevonásával) lehet fokozatosan megvalósítani.

A közútkezeléssel összefüggésben fontos, hogy az önkormányzat:

- lépést tegyen annak érdekében, hogy az utak állaga ne romoljon,
- figyelemmel kíséresse azokat a tényezőket, melyek az utak állapotában kárt okoznak.

A képviselő-testület kívánatosnak tartja a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását, ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:

- Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására.
- Gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az előregeedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról.

A közterületekkel kapcsolatban az alábbi fejlesztési célok határozhatóak meg:

- A Dózsa György utcai autóbuszmegállóhoz burkolt autóbuszöbölt kell kialakítani.
- A Sugár utcában 2 buszöbölt kell kialakítani.
- Látványelemekkel (pl. virágos növény tartó kövályú) kell gazdagítani a közterületeket a következők szerint

Különösen a következő közterületekre kell koncentrálni:

- önkormányzati hivatal környéke,
- önkormányzati intézmények:
- sportpálya,
- temető.

A közterület-fenntartási feladatokat a polgármesteri hivatal fizikai alkalmazottai a közfoglalkoztatottakkal látja el.

Parkolási lehetőség biztosítása

A parkolási lehetőségek biztosítása érdekében feladat:

- a meglévő parkolók megfelelő állapotának biztosítása.

A köztisztaság és településtisztaság fenntartása

A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az önkormányzat:

- továbbra is gondoskodik a kommunális hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról, a szolgáltatást az önkormányzat a Kecskeméti Városgazdálkodási Nonprofit Kft. szolgáltatóval végezteti.

A kommunális hulladék gyűjtése és elszállításának módszere:

A „hulladék-termelés” mennyiségének arányában maguktól a „hulladék-termelőktől” kell szemétdíj formájában beszédni.

A szelektív hulladékgyűjtés bevezetése – ingyenes - lehetőséget biztosít a kommunális hulladéktermés mennyiségének csökkentésére.

- évente egy alkalommal megszervezi a lomtalanítási akciót,

- évente egy alkalommal ingyenes szemétygyűjtési akciót szervez a közfoglalkoztatottakkal a 44-es főút mentén a község határán belül, a lakosság és a civil szervezetek, valamint a tanulók bevonásával a belterületen,
- biztosítja azt, hogy a közterületekre hulladékgyűjtő edények megfelelő számban kihelyezésre, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljenek,
- gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításról.

A közterületek tisztán tartásáról, a zöldfelületek gondozásáról gondoskodik.

A közbiztonság helyi feladatainak ellátása

Az önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- támogatja a polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőrszervezet aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, anyagilag támogatja az eszközbeszerzéseket),
- javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség helyi munkájának hatékonyabbá tételére,
- felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, a közbiztonságot veszélyeztető körülményekre,
- anyagilag támogatja a rendőrőrs működtetését, biztosítja számukra,
- biztosítja a térfelügyelő kamera rendszer működtetésének anyagi forrását.

Közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, energiatakarékosság

Az önkormányzat a következők szerint működik közre a helyi energiaszolgáltatásban:

- pályázati lehetőségeket keres az energiaellátás korszerűsítésére.

Az energiafelhasználással kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- folyamatban van a belterületen a közvilágítás korszerűsítése.
(Zárt kertben a közvilágítás kialakítása megtörtént.)
- az intézmény energiafelhasználásának korszerűsítése.

Közreműködés a foglalkoztatás megoldásában

Az önkormányzat közreműködik a településen élő magánszemélyek foglalkoztatási problémáinak megoldásában. Az ellátott feladatokat a gazdasági program korábbi része tartalmazza.

Gondoskodás az óvodáról, az alapfokú nevelésről, az oktatásról

A Szivárvány Óvoda és Bölcsőde Nyárlőrinci Tagintézmény fenntartója a Lakiteleki Tiszamenti Köznevelési és Gyermekjóléti Társulás.

A Lakiteleki Eötvös Általános Iskola Buzás János Tagintézményének fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ. Megfelelő számú tanterem áll rendelkezésre.

Gondoskodás az egészségügyi ellátásról

Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. A képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani:

- *Fenntartja:*
 - *a háziorvosi ellátást (Dózsa Gy. utcai rendelőben egy praxissal),*
 - *a védőnői ellátást,*
 - *a fogászati ellátást jelenleg a praxis joggal rendelkező Dr. Németh László végzi el a Lakiteleki Fogorvosi Rendelőben.*

Cél: helyben történjen a fogászati ellátás, ezért az önkormányzat szándéka szerint megfelelő pályázati forrás esetén a birtokában lévő és üresen álló fogorvosi rendelőjét a legszükségesebb felszerelési tárggyal felszereli.

- *A közterületeken és az önkormányzati területeken saját erőből gondoskodik a parlagfű-mentesítésről.*

Gondoskodás a szociális ellátásról

Az önkormányzat képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- *A képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét.*
- *A következő szociális ellátásokat és szolgáltatásokat biztosítja:*
 - *gyermekjóléti szolgálat, családsegítés (Tiszaalpári önkormányzati társulás útján),*
 - *házi segítségnyújtás feladat ellátási szerződés keretében (Tizsakécske Város Önkormányzatával),*
 - *jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (Tizsakécskei Város Önkormányzatával kötve),*
 - *szociális étkeztetés*

Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokról való gondoskodás

Az önkormányzat képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- *az önkormányzat a következő gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:*
 - *családsegítő szolgálat (a szolgáltatást közvetetten a Tiszaalpári önkormányzati társulás útján)*
- *az önkormányzat támogatja a Nyárlőrinc az Idősekért és Rászorultakért nevű civil szervezet működését.*

Közösségi tér biztosítása, valamint a közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység és a sport támogatása

A Művelődési Ház felújítása pályázat útján megtörtént.

Az IKSZT (Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér) egy olyan újfajta közösségi ház, művelődési ház, amely modern környezetben biztosítja a település teljes lakosságának a legkülönbébb programokat, közösségi, illetve kikapcsolódási lehetőségeket. Az IKSZT célja, feladata vidéki lakosság megtartásának elősegítése, a helyben elérhető alapszolgáltatások javítása többfunkciós szolgáltató központ funkciója révén, változatos közösségi és kulturális szolgáltatások biztosítása a teljes lakoságnak, civil szervezeteknek, vállalkozóknak.

Biztosítja a feltételeket a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) tájékoztatási pont működtetéséhez; ifjúsági közösségi programok szervezése, ifjúságfejlesztési folyamatok generálása és a folyamatok nyomon követése, ifjúsági információs pont működtetése, fiatalok közösségi szerveződésének és részvételének támogatása, ifjúsági információs pult működtetése; közművelődési programok szervezése; a lakosság és a vállalkozások információhoz való hozzájutásának elősegítése; közösségi internet hozzáférés biztosítása az önállóan, teleházban vagy könyvtárban működő e-Magyarország ponton (közösségi információs hozzáférési pont), helyszín biztosítása civil szervezetek számára; egészségfejlesztési programok megvalósítása; Nemzeti Foglalkoztatási Szolgáltatások (ÁFSZ) információs pont kialakítása.

Kiemelt jelentősége van az IKSZT-n belül, annak szerves részeként működő könyvtárnak, amely egyúttal a Katona József Könyvtár szolgáltató helyeként, Könyvtár, Információ és Közösségi Hely besorolásban működik.

Emellett fontos szerepe van az itt működő E-magyarország Pontnak, amely feladatai közé tartozik a digitális írástudatlanság csökkentése, digitális kompetenciák fejlesztése, különféle előadások megtartás számítástechnikai kérdésekben a lakosság számára. Valamint ingyenes internet hozzáférés biztosítása és a segítségnyújtás az online e-ügyintézésben, esetleges álláskeresésben.

A művelődési ház működtetésén belül gondoskodnia kell, hogy a kulturális, közművelődési feladatokat is ellátó szervezetek számára biztosítva legyenek a működéshez szükséges feltételek. (Pl. civil szervezetek.)

A képviselő-testület fontosnak tartja a sporttevékenységekkel kapcsolatos közszolgáltatások további biztosítását is. Ennek érdekében:

- gondoskodik a település sportéletének helyet adó épületek és pályák folyamatos karbantartásáról, rendben tartásáról,*
- támogatja a település sportegyesületeit*
- fontosnak tartja és segíti a sportegyesületek pályázati tevékenységét.*

Egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése

A képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- Támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőréssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak.*

- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása érdekében ellátja a helyi sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat (lásd korábban), így biztosítja a mozgáshoz való helyet.
- Ellenőrzi, hogy:
 - a középületekben, közművelődési intézményekben dohányozni csak az udvarban az arra kijelölt helyen lehessen.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos fejlesztési célok:

- fásítás és parkosítás a következő területeken: folyamatosan az utcákban.

6. Településüzemeltetési politika célkitűzései

A település településüzemeltetési politikájának célkitűzései a következők:

- Az önkormányzat a közszolgáltatások biztosítása és színvonalának emelése vonatkozásában meghatározottakat a lehető legmegfelelőbb szolgáltatóval végezze, figyelembe véve:

- a gazdaságosság,
- a hatékonyság és
- az eredményesség

követelményeit.

- A településüzemeltetési feladatok főbb szervezési, lebonyolítási feladatait az önkormányzati hivatal végezze, ezzel biztosítva azt, hogy a feladatok ellátása átlátható, összehangolható, szükség esetén átszervezhető legyen.

Az üzemeltetési feladatok gyakorlati végrehajtását, ellátását:

- településüzemeltetési csoport (közmunkások, parkgondozók)
- részben külső szolgáltatók látják el.

- A településüzemeltetés során biztosítani kell a megalapozott költségvetéssel, és a likviditás folyamatos figyelemmel kísérésével azt, hogy az üzemeltetéshez szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre álljon. A pénzügyi problémák bekövetkezésének lehetőségét előre kell jelezni, hogy a szükséges átcsoportosítás végrehajtható legyen.

7. A gazdasági program megvalósításának pénzügyi mérlege

7.1. Kiadások

A következőkben azok a mérhető költségvetési kiadással járó fejlesztések, célok kerülnek meghatározásra, melyek a normál költségvetési kiadásokon túl terhelik a költségvetést, és melyek bizonyos feltételekkel megvalósítható célkitűzés fokozatba kerültek besorolásra.

A mérhető költségvetési kiadással járó fejlesztések, célok				
Megnevezés			Kiadás eFt	
Téma	Altéma	Konkrét megnevezés	Egyszeri	Folyamatos (működt.)
Fejlesztési elképzelések	Óvoda felújítása, bölcsődei férőhelyek kialakítása	Óvoda teljes rekonstrukciója, bölcsődei férőhellyel, tornaszobával és közösségi térrel való bővítése	256.000	

	44. számú fő közlekedési út melletti kerékpárút meghosszabbítás Kecskemét-Nyárlőrinc határáig	2,5 km kerékpárút megépítése a 44. számú főút mellett	130.000	
	Fogorvosi alapellátás helyben történő biztosítása	Fogorvosi rendelő teljes rekonstrukciója	40.000	
	Főzőkonyha létesítése	350 fős főzőkonyha építése és berendezése	95.000	
	Kerékpárforgalmi és közlekedés biztonsági fejlesztés	2 db fedett, egyenként 30 db kerékpár tárolására alkalmas tároló kialakítása, Sugár utcai buszmegállóban buszből pár kiépítése	25.000	
		Összesen:	546.000	

7.2. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Lényeges szempont, hogy a felújításhoz, beruházáshoz a szükséges összeget pályázati úton szükséges biztosítani a legkisebb önerő felhasználásával.

.../... (..) Kt. határozat

Nyárlőrinc Község Önkormányzata
gazdasági programja 2015-2019. évekre

H A T Á R O Z A T

Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzat 2015-2019. évekre szóló gazdasági programját elfogadja.

Felelős: Pénzváltó István polgármester
Zayzon Jenőné jegyző

Kmf.

Pénzváltó István sk.
polgármester

Zayzon Jenőné sk.
jegyző